HE 64/2024 vp 20.9.2024
Lisäselvitys

Aiantuntijakuuleminen (HE 64/2014):

Hallituksen esitys koskee rikoslain 2 c luvun 5 §:n 2 momenttia eli määräaikaista vankeusrangaistusta suorittavan päästämistä ehdonalaiseen vapauteen, kun hän on suorittanut
2/3:n rangaistuksestaan. Vanki, joka ei ole ennen rikoksen tekemistä suorittanut vankeusrangaistusta vankilassa vapautuisi ehdonalaiseen vapauteen suoritettuaan rangaistuksesta puolet.
Valiokunnan istunnossa esitetyt kysymykset koskivat sanktiokumulaatiota, harkintavallan laajuutta ja oikeasuhtaisuutta, kun lainkohdasta muutetaan momentin toinen lause, jonka mukaan ½ rangaistuksen suorittamisella on tähän asti vapauduttu ehdonalaiseen vapauteen myös silloin, jos rikosta edeltäneiden viiden vuoden aikana ei ole suoritettu vankeusrangaistusta vankilassa.
Hallituksen esitys merkitsee sitä, että henkilö lakkaa olemasta ensikertalainen vankeusrangaistuksen suorittajana ensimmäisen vankeusajan jälkeen. Tämä on sinänsä loogista ja yksinkertaistaa täytäntöönpanoa, mutta merkitsee myös tiukennusta rikoksen uusijoille aikaisempaan verrattuna. Toivottavasti muutos vaikuttaa siten, että ensimmäinen vankilakerta jää viimeiseksi.
Lainkohdassa ei ole kysymys rangaistuksen tuomitsemisesta tai rangaistuksen mittaamisesta, vaan lainvoiman saaneen tuomion täytäntöönpanosta.

Sellaista tilannetta, jossa ehdonalaiseen vapauteen päästetty tekee koeaikana uuden rikoksen, josta tuomioistuimen harkinnan mukaan olisi tuomittava ehdoton vankeusrangaistus koskee rikoslain 2 c luvun 14 § (23.9.2005/780), eikä sitä olla nyt muuttamassa. Tämän pykälän 2 ja 3 momenteissa säädetään lukuisista tilanteista, joissa jäännösrangaistus voidaan jättää määräämättä pantavaksi täytäntöön kokonaan tai osaksi.

20.9.2024

Terttu Utriainen